over de gamle Skove, det urolige Sund, og hvad hun ellers saa for sig af det ny Fædreland under den skyede Himmel. Hun har vel ogsaa — maaske med halv ængstelig halv ungdommelig Nyfigenhed — set paa den store Kreds af prægtigt klædte Mænd og Kvinder, der omgav hende, set paa de Ansigter, der under Fløjelshuer og vajende Fjedre var vendte mod hende — forskellige i Form og Præg, men sikkert alle ens i Udtryk: Høviskhed og Feststemning har været det fremherskende -- kanske hos en eller anden erfaren Ridderfrue moderlig Deltagelse med den unge svagelige Barnedronning er brudt frem gennem det ærbødige Udtryk. Men at Elisabeths forskende Øje mest har hvilet paa den Mand, hun alt var givet til, men som hun nu saa første Gang, det tør vi vel forudsætte.

Hvad saa hun da?

Christian den anden var langtfra en pageskøn Ynglingsskikkelse. Men han var af en mandig Skønhed som selv en Kender som Albrecht Dürer havde beundret, — skøn med faste store Træk og brune Øjne, hvori Udtrykkene skiftede som Stemningerne i hans lidenskabelige, stærke Sind. Kan hænde at Elisabeth har set Spor af den Tungsindets sørgmodige Taage, som kunde være i hans Blik — han elskede jo dengang Dyveke saa højt som nogensinde, — men sikkert er det straks forsvunden, for Kongen var en Mester i at forstille sig. Hans Skikkelse var kraftig og hærdet af Idræt og Vaabenbrug, og hans Holdning kunde være af stor kongelig Værdighed. Helhedsindtrykket kunde samles i de Ord: Kraft, ubrydelig Kraft, en trodsig Energi, men bag ved den Skyggen af den Dobbelthed, Tvivl- og Mistænksomhed, der førte ham ind i de uhæderligste Grusomheder.

Christian den anden var hin Indtogsdag 34 Aar gammel.

Kongen, hvad Indtryk maatte han faa af den Kvinde, som han selv, hans fyrstelige Gæster og Danmarks Riges Adel fejrede med saa stor Pragt som Landets Dronning?

Det var visselig ingen sejerssikker Kvinde, der stod for ham.

Et Brev, hun straks efter Ankomsten havde skrevet til sin moderlige Opdragerinde, Regentinde Margrethe er fuldt af Ømhed og bange Forventning.

Hun var kun 14 Aar, men som Datter af en Spanierinde tidligere udviklet end Nordens Kvinder.

Valkendorff havde skreven: „Alle Eders Folk som have set hende, siger hun er dejlig og yndelig.“ Men Sørejsen, Bekymring og Sygdom har sikkert taget paa den unge Dronning.

Hendes Pande var høj og klar, hun skæmmedes noget af Habsburgernes fremstaaende Underlæbe — men hendes Ansigt har allerede da været præget af den Sjælens Trofasthed og Ømhed, som ikke de største Ulykker kunde forvandle.

Et rørende Indtryk maa det have gjort, at den unge Dronning paahørte den sidste Del af den latinske Tale — siddende paa sin Hofmesterindes Skød. Udmattet af Sygdom og Spænding som hun var, kunde hun ikke udholde at staa, derfor havde Hofmesterinden sat sig néd paa Jorden og taget hende paa Skødet. —

— Et Par Dage efter hendes Indtog fandt Vielsen og Dronningens Kroning Sted under fornyede Festligheder.

Til Nutidens unge Piger.

I Nutidspiger, giv Agt!
aldrig fra Verdens Gry
oprandt der under Sky
et Aar, en Dag, en Stund
paa Løfter saa rig og rund,
som denne, saa fuld af Magt. —

— En saadan Magt til at faa
Statshjulet løftet op
og frem over Bakkens Top,
højne Sjæle og Sind,
vække hver døv og blind,
som eders, I Piger smaa!

Her ved Guldporten prud
staar I med ungdomsvarmt Blod,
stærke ved Sandhed og Mod.
Drevne af Kraften, som brat
brød en aarhundredlang Nat,
trefoldigt rustede ud.

Først: Manden er eders Værk!
lev da selv eders Ord,
ær ham ved Daad, som er stor;
med saadanne Mødre, — ja,
da, men ogsaa først da
Manden bli'r fri og stærk.

Dernæst: fra Adams Fald
— sikkert I har det hørt —
Manden af Kvinden blev ført.
Sandt er det, sandt! følg blot
Ordet i stort og smaat,
tro mod jert Førerkald.

Sidst: et Særhværv der er,
Pige, Moder og Viv,
for eder i Slægtens Liv,
Pligter, I skylder den,
hvor I saa stædes end,
Arbejde, ene for jer!

Pige, Moder og Viv,
et Særhværv for eders Køn!
bliv værdig en ædel Søn!
staa Manden paa Fremvejen bi!
— I Nutidspiger, ja I
er Stormagten i vort Liv!

Charlotte Perkins Stetson
(ved U. Birkedal.)

Georgismen.

En Samfundsomvæltning af fredelig Art.

Den 7. April holdt Hr. Godsforvalter Berthelsen fra Høng i „Dansk Kvindesamfund“ et ualmindelig interessant Foredrag om Georgismen, denne nationaløkonomiske Bevægelse. der fremfor alle andre kan regne paa Tilslutning fra os Kvinder, fordi den ad rationel, fredelig og retfærdig Vej anviser Midlerne til at komme ud over Tidens brændende Spørgsmaal: den uforskyldte Fattigdom og Nød kontra den overvættes Rigdom og Vellevnet.

Henry George fødtes i Amerika i Aaret 1839 og døde i Slutningen af 90erne. Hans største Værk, „Fremskridt og Fattigdom“, udkom i 78 og blev i 80erne oversat paa alle mulige Sprog, ogsaa paa dansk. I andre Lande har Bevægelsen været i jævn Udvikling, mens den hos os er stagneret under vore sørgelige politiske Forhold. Men da Georgismen allerede nu, især fra Ny-Zeeland og Ny-Sydwales, kan pege paa glimrende Resultater, tages Arbejdet herhjemme atter op.

Fra det Øjeblik, da Georges Erfaringer havde tvunget ham til at indrømme, at den største Rigdomsfrembringelse altid har den største Fattigdom i sit Kølvand, gik al hans Tanke ud paa at finde det Middel, der kunde raade Bod paa saa sørgeligt et Forhold. Med Iver kastede han sig over det nationaløkonomiske Studium, og det blev klart for ham, at Menneskers Fejlgreb havde forvandlet Samfundet fra noget ganske naturligt til en kunstig Mekanisme, der omsider var kørt fast uden Udsigt til nogensinde at komme fri ved de hidtil anvendte Midler.

Langt fra at skulle være et kunstigt Produkt er Samfundet tværtimod efter George en naturlig Organisme, og dets Spørgsmaal kan kun løses ad naturlig Vej.

Hans ledende Tanke blev da den: Jord, Hav, Lys og Luft er, som skabte af Gud, den store Fællesgave (eller Laan) til alle Mennesker. Jorden kan derfor ikke retmæssigt, o: ikke uden at forurette de mange, være nogle enkeltes Privatejendom. En Udstykning af Jorden i mangfoldige Smaastykker vilde paa den anden Side være meningsløs og aldrig føre til Maalet. Lad derfor enhver, saalænge han ønsker det, blive i Besiddelse af Brugsretten til den Jord, han sidder inde med, men lad Jorden, som den samlede Menneskeheds eneste Rigdomskilde, til Gengæld bære al Skat.

Denne Skat, „Jordrenten“, er fuldstændig retfærdig og vil, ansat til $2^1/_2$ Procent af al Jordværdi — og uden at forarme de nuværende Besiddere — give Statsmyndighederne langt rigere Midler i Hænde end de nu har til alle Samfundets Fællesudgifter, derunder en rigelig Omsorg for syge, gamle og uarbejdsdygtige, en Omsorg, som alle nu er kommen til at anse for Pligt. men hvortil man ikke har Midlerne.

Som uretfærdig anser George derimod al anden Skat; thi er selve Jorden ikke at betragte som andet end et Laan, hvoraf Ihændehaveren maa betale en rimelig Rente til Samfundet, saa er dog det, som vor Flid paa direkte eller indirekte Vis, formaar at afvinde Jorden, utvivlsomt vor Ejendom; Frugten af vore Hænders eller vor Aands Arbejde maa retmæssig tilhøre os selv, hvorfor al Skat herpaa maa afskaffes; og det samme maa efterhaanden ske med Tolden, denne indirekte Skat, der i saa høj Grad fordyrer alle vore Livsfornødenheder.

Og at Georges Ideer ikke, hvad hans Modstandere gerne vil gøre det til, er blot „skønne Søndagstanker“, viser sig som ovenfor berørt nu allerede andetsteds. Det kommer blot an paa at forstaa, hvad Jorden betyder, saa kom Løsningen af de sociale Spørgsmaal af sig selv, altsaa ogsaa af Skatte-, Løn- og Bolig-Spørgsmaalet.

Jordværdien er, hvad alle ved, yderst forskellig og ikke alene afhængig af Kvalitet og Beliggenhed, men fremfor alt af Befolkningsmængden og altsaa stærkt stigende i Forhold til denne (een □ Alen Jord i Hovedstadens Midte betales med 700 Kroner, medens man i forskellige Egne af Landet kan faa 14,000 □ Alen (en Td. Land) for det samme); den stigende Jordværdi bør altsaa komme Befolkningen og ikke den enkelte tilfældige Jord-Indehaver til Gode; men for at dette kan ske er det, at Skatten maa ramme selve Jorden i Forhold til dens Værdi, og derimod ikke det, der ved Flid frembringes af, paa eller ved Jorden, enten denne nu bruges til Dyrkning, til Bebyggelse, eller til Udleje. At dette Forhold vil fremkalde rimelige Priser paa Bolig og alle Livsfornødenheder er indlysende; ligeledes at det vil gøre Ende paa Arbejdsløsheden og tage alle Hænder i Brug. fordi det, af Hensyn til „Jordrenten“ vil blive af Interesse for enhver Indehaver af Jord at udnytte denne saa intensivt som muligt. Eksempelvis vil det da ikke som nu kunne lykkes for Spekulanter at berige sig paa Samfundets Bekostning ved Opkøb af Grunde, som de lader henligge indtil Befolkningens Tilvækst, Jernbane eller Havneanlæg, altsaa alt andet end deres eget Arbejde har mangedoblet Værdien, saa at Avancen ved et Salg langt overgaar den rimelige Rente af den Kapital, de har stukket i en Jord, der ubebygget er saa godt som afgiftsfri under de nuværende Forhold, men som efter Georgismens retfærdige Principer skal svare Jordrente i Forhold til sin Værdi, enten den saa benyttes eller ej.

Ved at vise Grænseskellet mellem hvad der er de manges (Jorden) og hvad der er den enkeltes (Frugten af et ærligt Arbejde og af Snille), har da Georges som en anden Kolumbus opdaget „nyt Land“ og anvist os Midler til at fremkalde almindelig Velstand paa naturlig Vis og ad frivillig Vej. — Georgismen staar saaledes i grel Modsætning til Socialismen i dens nuværende Skikkelse; thi ved sin tilsigtede kraftige Centralregering vilde denne komme til at lægge alt i Baand og Bast — ikke just fordi den i og for sig har ønsket en saadan Trældom, men fordi den ikke har kunnet finde andre Udveje.

H. Thaarup.

Ogsaa et Par Bemærkninger.

Tillad mig et Par Bemærkninger i Anledning af Frk. Thaarups fortrinlige Artikel om „Barnets Ret“. Frk. Thaarup skriver: Hos os plejer Faderens Bidrag af Øvrigheden at ansættes til 6—7 Kr. (maanedlig)“ — men jeg tror rigtignok., at paa Landet, navnlig hvor det gælder Tjenestefolk, er det Alimentationsbidrag, som Barnefaderen almindelig tilpligtes at betale Moderen, kun c. 40 Kr. aarligt.

Dernæst følgende Henstilling: Var der ikke noget godt og retfærdigt i, om man ved Barnemordssager, ikke som nu, udelukkende drager Moderen til Ansvar for Loven, men ogsaa havde lidt at sige Faderen — har han end ikke direkte Skyld, saa har han sikkert indirekte, al den Stund det vistnok oftest er Tanken paa hans Troløshed og Laden i Stikken, der bringer Moderen til den fortvivlede Handling.

Med Tak for Optagelsen

B.

Sandhedens Ret.

Efter Hansine Thaarups dygtige Begrundelse af Barnets Ret kan jeg indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger, særlig rettede mod Fru Plums Artikel om Fortielsens Ret i Nr. 6 af dette Blad. Denne Artikel har, tror jeg, vundet Tilslutning hos ikke faa Kvinder, vel sagtens noget, fordi Fortielsen tiltaler Blufærdigheden, maaske dog ogsaa fordi Forf. holder paa de bestaaende Former og mener, at det blot gælder om at forandre Sindelaget, Tankemaaden. Hermed mener jeg dog ikke vi kan slaa os til Ro.

Den berømte amerikanske Roman, Forf. anbefaler som Forbillede, „The Scarlet Letter“ (det blodrøde Bogstav) fremstiller et Tilfælde, foregaaet blandt Puritanere i Ny England for flere hundrede Aar siden. Her lykkedes det den unge Kvinde til en Tid ved Fortielse at frelse sin elskede, en Præst, fra at miste sit Embede og sin Menigheds Agtelse. Men selv henlever hun sit Liv brændemærket, udstødt af Samfundet, og hendes Barn, en dejlig, begavet lille Pige maa fra sin spædeste Alder se Skændselsmærket, det blodrøde Bogstav, lue paa Moderens Bryst, mens Faderens Liv er et rent Helvede. Den Moral, Forf. selv uddrager af sin Fortælling lyder saaledes: Vær sand! vær sand! vær sand! Betænk dig ikke paa at vise Verden om just ikke din værste Side, saa dog et eller andet Tegn, hvorfra man kan slutte til den.

Fru Plum omtaler en Forhandling i Dansk Kvindesamfund en Del Aar tilbage, hvor den Ytring kom frem: „Ja, skal det være nødvendigt, saa maa Ægteskabet falde“. Synderen var nok mig; jeg vedkender mig Ytringen og skal kortelig forklare min Stilling til denne Sag. For saa vidt Ægteskabet betyder den hellige Treenighed: Mand, Kvinde og Barn, da tror jeg forvist, at dette er den lykkeligste Form paa menneskeligt Samliv og tillige den naturligste Maade, hvorved den ældre og yngre Slægt kan blive knyttet sammen og komme til at paavirke hinanden. For saa vidt en Grundpille for Samfundet. Men ellers mener jeg jo rigtignok, at Ægteskabet som enhver Samfundsindretning er til for Menneskenes Skyld og ikke omvendt. Denne Betragtning ligger jo dog ogsaa til Grund for den moderne Skilsmisselovgivning. Det kunde vel tænkes, at der kunde gaas videre ad denne Vej, uden at Sædeligheden i dybere Forstand vilde blive brøstholden derved. Ægteskabets Formaal er at værne om Børnene under deres Opvækst. Naar man nu ser, at et stedse voksende Mindretal af disse bliver ladt udenfor i Mørke, kan man dog ikke nægte, at der maa være noget galt, som der bør rettes paa. Ingen foreslaar, at Ægteskabet skal ophæves og Familielivet forstyrres, kun at de faktiske Forhold skal aabent vedgaas, saa de Børn, der maa undvære dets Velsignelse, dog maa faa Del i den Beskyttelse, som Faderens Navn og Formue giver. Loven, der skal være selve Retfærdigheden, har en dobbelt Hensigt: først at beskytte de svage; her er det, man finder den utilstrækkelig. Dernæst at opstille et Forbillede for de skrøbelige Menneskebørn. Denne Side af Sagen fæster Fru Plum sig især ved. Men et Forbillede, der maa holdes oppe ved Hykleri, en Fred og Lykke, som hviler paa Fortielse og Skjulthed i Livets inderligste Forhold, derved er der dog virkelig noget ormstukket. Lad mig anføre et jævnt Ord af en jævn Mand, Negerpædagogen Booker Washington: „Jeg har stor Tro til Kendsgerningernes Magt og Indflydelse. Det er sjældent, at man vinder noget varigt Gode ved at holde en Kendsgerning nede.“ Mon ikke de fleste af os kunde uddrage en lignende Lære af vort Liv? Lad saa ogsaa, som Pastor Birkedal nævner Eksempler paa, det enkelte, øjeblikkelige Tilfælde vise, at Sandheden kan virke forstyrrende, eller at der kan indsnige sig Misbrug ved Brugen af det rette. Loven, som skal være Retfærdigheden, bør dog ikke derfor bøjes bort fra den lige Vej. Hvorledes en Ændring i den antydede Retning vil virke, det kan der være forskellige Meninger om. En yngre Forfatter mener i Modsætning til Fru Plum, at „som Forholdet nu er, hvor Faderen lettes paa enhver Maade, hvor Kuldlysningen af et Barn født udenfor Ægteskabet er frivillig, hvor endog dette Skridt ikke medfører fuld Arveret. ikke Overførelse af Adel og Navn, virker Staten ligefrem agiterende for de løse Forbindelser“ (Samlivet og dets Love af Severin Christensen). Her staar Mening imod Mening. Men at Aabenhed og Ærlighed i alle Forhold virker velgørende paa Samfundsudviklingen, kan der i Grunden være to Meninger herom?

Fra dette Standpunkt tog Dansk Kvindesamfund Sagen op i 1885; og det var ikke, som man maaske kunde tænke gamle Jomfruer eller upraktiske Samfundsreformatorer, som den Gang stillede Fordringer om, at Barnet skulde have Navn og Arveret efter Faderen.